

**การขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
ในกรณีทวงถามเมืองขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ**

1. กฎหมายและระเบียบ

1. มาตรา 9 ประมวลกฎหมายที่ดิน
2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2543

3. คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 109/2538 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2538
4. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0511.3/ว 3312 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2547
5. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0511.3/ว 38841 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2548

2. ผู้มีอำนาจอนุญาตและหลักเกณฑ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 109/2538

1. กรณีเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน หากท้องถิ่นอำเภอไม่ขัดข้อง และไม่ขัดต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผู้ว่าฯ จะอนุญาตได้ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีฯ ก่อน

2. กรณีที่ดินไม่มีผู้ใดครอบครองที่เวนคืน ที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ที่รกร้างว่างเปล่า ผู้ว่าฯ อนุญาตได้โดยไม่ต้องขออนุมัติรัฐมนตรีฯ

3. การดำเนินการ

1. ผู้ขอยื่นคำขอ (แบบ ท.ด.64) พร้อมแผนงาน/โครงการ เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ งบประมาณ แผนที่สังเขป สำเนาแผนที่ภูมิประเทศ 1:50,000 แสดงที่ตั้ง ค่าพิกัดต่อนายอำเภอ หรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาแล้วแต่กรณี

2. อำเภอ/สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามแบบ ท.ด.66 และออกไปชั้นสูงตามแบบ ท.ด.67

3. รังวัดตามหลักวิชาการ แสดงขอบเขต เนื้อที่ ลงที่หมายในระวาง ระวางแผนที่ ภูมิประเทศ 1:50,000 ระบุค่าพิกัดเจ้าหน้าที่รับความถูกต้อง

4. สอบสวนประวัติความเป็นมาตามกรอบแนวทางในการดำเนินการถอนสภาพฯ ตามหนังสือเวียนกรมที่ดิน ที่ มท 0511.3/ว 38841 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2548 ข้อ 8

5. ประกาศตามแบบ ท.ด.25 กำหนด 30 วัน

6. ให้ท้องถิ่นนำเข้าที่ประชุมให้ความเห็นขอใช้ถอนสภาพก่อนทุกราย

7. จังหวัดดำเนินการทำหนังสือขอความเห็นหน่วยงานดังต่อไปนี้ว่าควรอนุญาตหรือไม่อย่างไร

7.1 ตรวจสอบว่าอยู่ในเขตป่าไม้ถาวร เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือไม่ (สำนักบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ที่....)

7.2 หน่วยทหารพื้นที่ ว่ามีความสำคัญทางยุทธศาสตร์หรือไม่ ควรอนุญาตหรือไม่ (มณฑลทหารบกที่...)

7.3 หน่วยศิลปากรพื้นที่ ว่ามีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ หรือเป็นแหล่งโบราณคดี ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือไม่ (สำนักงานศิลปากรที่...)

7.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าขัดข้องหรือไม่ ควรอนุญาตหรือไม่

7.5 สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ว่าจะขัดข้องทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ควรอนุญาตหรือไม่

7.6 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ว่าขัดข้องทางด้านผังเมืองหรือไม่

7.7 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัด ว่าอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ หากอยู่จะต้องได้รับแจ้งว่าไม่ประสงค์จะใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไปก่อน

7.8 อำเภอท้องที่ ว่าควรอนุญาตหรือไม่

7.9 หน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่เห็นสมควร เช่น แขวงทางหลวง เป็นต้น

8. นำเข้าคณะกรรมการพิจารณาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พงศ.2543 ข้อ 8.9

9. เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบอนุญาตแล้วแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้ส่งกรมที่ดินเสนอขออนุมัติรัฐมนตรีก่อนออกใบอนุญาต

4. หลักเกณฑ์ผู้ขอ

1. บุคคลหรือนิติบุคคล สัญชาติไทย ประกอบกิจการด้วยตนเอง
2. ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินใกล้เคียง
3. รายละเอียดไม่เกิน 10 ไร่ เว้นมีเหตุอันควร

5. การออกใบอนุญาต

1. ออกใบอนุญาตคราวละไม่เกิน 5 ปี
2. แบบใบอนุญาต ท.ด.69 ให้กำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ทบวงการเมืองผู้ขอจะต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการเพื่อถอนสภาพ โดยใช้งบประมาณตนเองให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดอายุการอนุญาต
3. ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือมีผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือเกิดอันตราย ความเสียหายร้ายแรง ให้เพิกถอนใบอนุญาต

6. ค่าตอบแทน

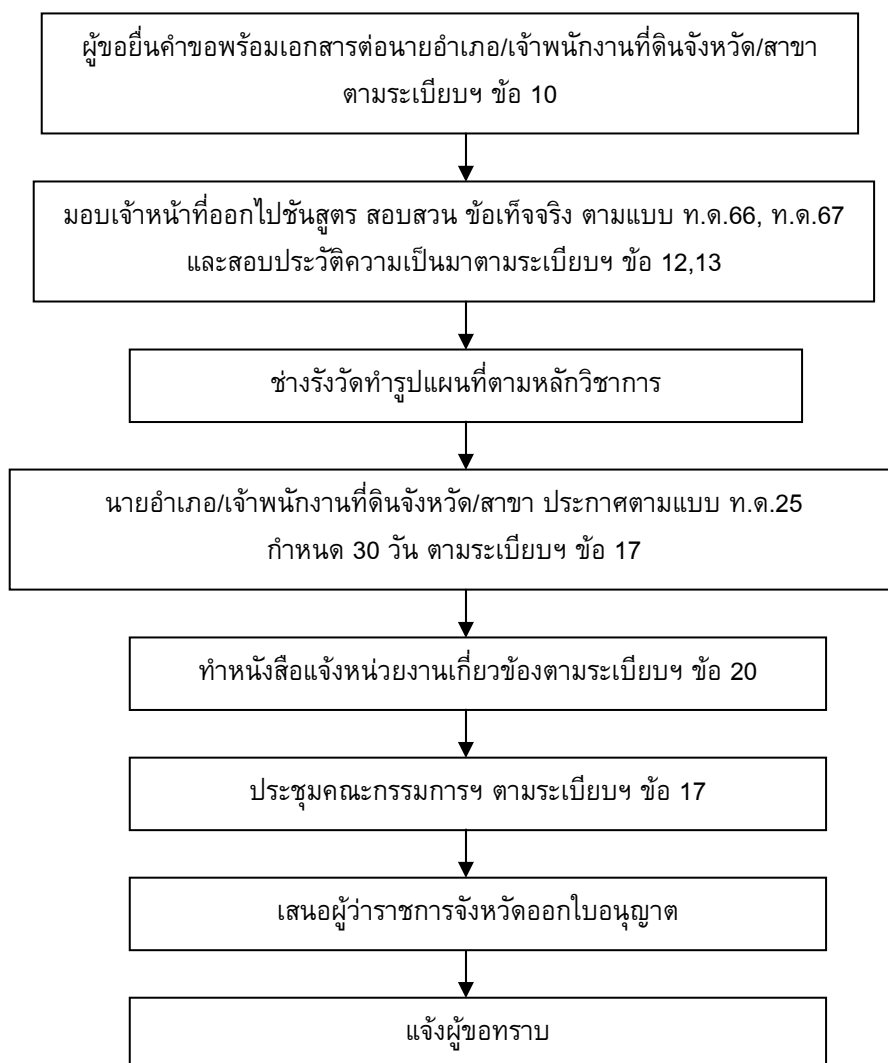
เสียค่าตอบแทนเป็นรายปีแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อบัญญัติของจังหวัด แต่ไม่เกินไร่ละ 4,000 บาทต่อปี ตามบัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อสังเกต

ทบวงการเมืองผู้ขอสามารถดำเนินการเรื่องขอใช้และขอถอนสภาพไปในคราวเดียวกัน โดยในการขอความเห็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ราษฎรที่เคยใช้ประโยชน์ร่วมกัน อำเภอ และหน่วยงานราชการอื่น ๆ ควรให้ความเห็นพร้อมไปทีเดียวว่า ไม่ขัดข้อง ในการขอใช้และถอนสภาพ หรือขึ้นทะเบียน (แล้วแต่กรณี) ที่สาธารณประโยชน์ (ชื่อเรียกที่สาธารณะ).....ทั้งแปลง/บางส่วน

เพื่อให้ (ชื่อหน่วยงาน) ใช้ประโยชน์เป็น (ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) เพื่อจะได้ใช้ประกอบการถอนสภาพต่อไปโดยไม่ต้องกลับไปขอความเห็นใหม่อีก

**ขั้นตอนการดำเนินการ กรณีทบวงการเมืองขออนุญาตใช้ที่ดินของรัฐ
ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อประโยชน์ในราชการ**

หมายเหตุ

กรณีเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันให้ส่งเรื่องให้
กรมที่ดินพิจารณาเสนอ ร.ม.ต.มหาดไทย อนุมัติก่อนออกใบอนุญาต ตามระเบียบฯ
ข้อ 22 (2)